

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1952-1953.

COMMISSIEVERGADERING VAN 22 OCTOBER 1953.

Verslag van de Commissie van Openbaar Onderwijs belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot wijziging van de regeling inzake terbeschikkingstelling van het onderwijzend personeel.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1952-1953.

RÉUNION DU 22 OCTOBRE 1953.

Rapport de la Commission de l'Instruction Publique chargée d'examiner le projet de loi modifiant le règlement relatif à la mise en disponibilité du personnel enseignant.

Aanwezig : de hh. BOUWERAERTS, voorzitter; CATTEAU, CRAEYBECKX, CROMMEN, DELPORT, JESPERS, MEVR. LAMBOTTE, de hh. MAZEREEL, NEEFS, ROLLAND, VANDERMEULEN en LEYSEN, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Alvorens de bespreking van Wetsontwerp n° 446 aan te vatten, vraagt een Commissaris bij orde-motie het woord. Hij meent dat wij betreffend het probleem van de boventalligen in het slop zijn geraakt. Alhoewel de achtbare heer Minister meent dat de maatregel slechts gelden zal voor circa 600 getroffen en, meent deze Commissaris dat dit aantal in werkelijkheid 800 bedraagt.

Hoe men het vraagstuk ook draaie of kere deze getroffen zullen antwoorden dat zij vroeger onder de toepassing vielen van artikel 11 van het koninklijk besluit van 29 December 1928 en dat zij thans getroffen worden door artikel 4. De 40.000 andere onderwijzers en onderwijzeressen zullen pijnlijk ervaren dat de stabiliteit van hun ambt teloor is gegaan.

Tevens stipt deze Commissaris aan dat er een tegenstrijdigheid schijnt te bestaan tussen Kabinet en Administratie betreffende dit vraagstuk. Inderdaad, in datum van 4 Juni wordt vanwege de Administratie van het Lager Onderwijs aan sommige hoofdopzieners het bericht toegezonden dat met ingang van het schooljaar 1953-1954 de toelagen voor zekere klassen zullen ingehouden worden en wordt tevens de raad gegeven zekere onderwijzers met meer dan dertig jaar dienst, vóór 15 Juli 1953 ter beschikking te doen stellen door bepaalde gemeentebesturen. De Inspecteurs, die in

MESDAMES, MESSIEURS,

Avant d'entamer la discussion du projet de loi n° 446, un commissaire demande la parole par motion d'ordre. Il estime que l'on ne sait plus où en est le problème des instituteurs en surnombre. En effet, l'honorable Ministre pense que la mesure ne s'appliquera qu'à 600 instituteurs environ, alors que le commissaire est persuadé que ce nombre atteindra, en réalité, au moins 800.

De quelque manière que l'on retourne la question, les intéressés répondront qu'ils bénéficiaient auparavant du régime instauré par l'article 11 de l'arrêté royal du 29 décembre 1928 et que maintenant ils sont frappés par la disposition de l'article 4. Les 40.000 autres instituteurs et institutrices constateront avec amertume que la stabilité de leur emploi est désormais compromise.

D'autre part, le même commissaire relève une contradiction qui semble opposer le Cabinet à l'Administration. En effet, à la date du 4 juin, un avis fut adressé à la plupart des inspecteurs cantonaux annonçant qu'à partir de l'année scolaire 1953-1954, les subsides seraient retirés à un certain nombre de classes. En même temps, l'avis conseillait de faire mettre en disponibilité par les conseils communaux compétents, et ce avant le 15 juillet 1953, un certain nombre d'instituteurs ayant plus de trente ans de services. Les inspecteurs, qui entrent en contact avec les administrations commu-

R. A 4701.

Zie :

Gedr. Stuk van de Senaat :

446 (Zitting 1952-1953) : Wetsontwerp.

R. A 4701.

Voir :

Document du Sénat :

446 (Session de 1952-1953) : Projet de loi.

voeling treden met deze gemeentebesturen, vragen dan ook de toestand tegen 1 September te saneren met het gevolg dat zeer verdienstelijke leerkrachten, die nauwelijks 50 jaar oud zijn en dertig jaar dienst tellen, op 1 September uit hun klas zullen verwijderd worden.

Deze onderwijzers beschouwen hun terbeschikkingstelling werkelijk als een straf en verliezen hierdoor de achting bij de bevolking van hun gemeente.

Anderzijds zegt de nota voor de pers in datum van 25 Juni 1953, nota die insgelijks aan de leden van de Commissie van Onderwijs werd toegezonden door de heer Minister van Openbaar Onderwijs : « De gemeenteonderwijzers die ondanks deze maatregelen niet opnieuw zouden kunnen geplaatst worden, genieten een disponibiliteitsstatuut dat hun gedurende twee jaar het behoud van hun volle wedde verzekert en nadien een vergoeding, overeenstemmend met het pensioen. Gedurende hun disponibiliteitsperiode kunnen zij nog verder zoeken naar een nieuwe betrekking » (blz. 4 nota voor de pers).

En verder : « Ten einde een behoorlijke overgang te verzekeren zal deze disponibiliteitswet voorzien, zowel voor de onderwijzers van het vrij als van het gemeentelijk onderwijs, dat zij gedurende het schooljaar 1953-1954, het eerste jaar van hun disponibiliteit, in hun klas kunnen doorbrengen wanneer zij dit wensen » (blz. 5, nota voor de pers).

Welnu, zo besluit de Commissaris, van deze inzichten schijnt de administratie niets af te weten met het gevolg dat inspectie, gemeentebesturen en onderwijzers in grote moeilijkheden verkeren.

De heer Minister antwoordt hierop dat het aantal onderwijzers en onderwijzeressen die ter beschikking zullen gesteld worden in werkelijkheid slechts 604 bedraagt, nl. 331 gemeentelijke en 273 vrije leerkrachten.

Wat de tegenstrijdigheid betreft die schijnt te bestaan tussen de opvattingen van de Minister en die van de Administratie, zal deze laatste in de loop van de maand Augustus vaste onderrichtingen krijgen die in overeenstemming zullen zijn met de nota aan de pers in datum van 25 Juni 1953.

Hierop wordt de bespreking van het wetsontwerp tot wijziging van de regeling inzake terbeschikkingstelling van het onderwijzend personeel open verklaard.

Een Commissaris oppert een principieel bezwaar tegen onderhavig ontwerp.

Het ontwerp strekt er toe de bepalingen die gelden voor de gemeentelijke onderwijzers uit te breiden tot het personeel van de aangenomen en aanneembare scholen. Welnu de personeelsleden van de aangenomen scholen zijn niet in bezit van een vaste benoemingsakte en evenmin begunstigd met een ambt dat hun stabiliteit verzekert. Het valt deze Commissaris moeilijk bepalingen goed te keuren betreffende de terbeschikkingstelling van een personeel dat niet in bezit is van een vaste benoemingsakte.

nales, demandent que la situation soit réglée pour le 1er septembre, de sorte que des agents de l'enseignement, très méritants, ayant à peine 50 ans et comptant trente ans de services se verraient écartés de leur poste à la date du 1er septembre.

Ces instituteurs considèrent leur mise en disponibilité comme une réelle sanction qui leur fait perdre la considération dont ils jouissent dans leur commune.

D'autre part, la note remise à la presse en date du 25 juin 1953, et adressée aux membres de votre Commission par M. le Ministre de l'Instruction Publique déclare : « Les instituteurs qui, malgré les mesures prises, ne pourraient pas être replacés, jouissent d'un statut de disponibilité qui leur assure pendant deux ans le maintien de leur traitement plein, et ensuite une indemnité correspondant au montant de la pension. Pendant la durée de la période de disponibilité ils peuvent encore chercher un nouvel emploi. » (Voir p. 4 de la note à la presse.)

Et plus loin : « Afin d'assurer une transition convenable, la loi sur la disponibilité sera prévue aussi bien pour les instituteurs de l'Enseignement libre que pour ceux de l'Enseignement communal, de telle façon qu'elle leur permettra pendant l'année scolaire 1953-1954 de passer, s'ils le souhaitent la première année de leur disponibilité, dans leur classe. » (Voir p. 5 de la note à la presse.)

Ainsi donc, conclut le commissaire, l'Administration semble ne pas avoir tenu compte de ces décisions, ce qui a eu pour effet de placer l'Inspection, les administrations communales et les instituteurs devant de très grosses difficultés.

M. le Ministre répond que le nombre d'instituteurs et d'institutrices qui seront mis en disponibilité n'est, en réalité, que de 604 (331 instituteurs communaux et 273 instituteurs de l'Enseignement libre).

Pour ce qui concerne la contradiction qui semble exister entre les conceptions du Ministre et celles de l'Administration, cette dernière recevra dans le courant du mois d'août des instructions précises qui seront en concordance avec les indications de la note remise à la presse le 25 juin 1953.

Ensuite, la discussion du projet de loi modifiant le règlement relatif à la mise en disponibilité du personnel enseignant est déclarée ouverte.

Un commissaire présente une objection de principe au projet en discussion.

Le projet a pour but d'étendre au personnel des écoles adoptées et adoptables les dispositions en vigueur pour les instituteurs communaux. Or, le personnel des écoles agréées n'est pas pourvu d'un acte de nomination à titre définitif, et ne bénéficie pas de la stabilité d'emploi. Il est difficile à ce commissaire de voter des dispositions relatives à la mise en disponibilité en faveur d'un personnel qui n'a pas fait l'objet d'une nomination définitive.

De Minister antwoordt dat de Commissaris onvoldoende moet ingelicht zijn om deze thesis staande te houden. Inderdaad de benoeming van het personeel van de vrije lagere scholen steunt op een overeenkomst met de geestelijke overheden, die de school stichten, besturen en onderhouden.

De terbeschikkingstelling zal trouwens uitgesproken worden door de overheid die de benoeming doet. De Minister van Openbaar Onderwijs krijgt door dit wetsontwerp enkel machtiging deze terbeschikkingstelling goed te keuren en de overeenstemmende wedde toe te kennen.

De wet voorziet trouwens niet dat de Minister gehouden is de terbeschikkingstelling toe te staan. Hij kan, in gevolge het neergelegde ontwerp, de terbeschikkingstelling, uitgesproken door de overheid van de vrije school, weigeren. Het vraagstuk is gelijkaardig in de gemeentelijke scholen; de terbeschikkingstelling uitgesproken door de gemeentelijke overheden kan door de Minister aanvaard of geweigerd worden.

Ten alle tijde heeft het Departement van Openbaar Onderwijs rekening gehouden, voor wat de toestand van het onderwijzend personeel van de vrije scholen betreft, met vaste benoemingen gedaan door de schooloverheden. Tot op heden heeft dit Departement nooit de toelagen onttrokken aan een leerkracht die vast benoemd was door de overheden van de vrije scholen.

Tevens wenst de heer Minister in het kort het Wetsontwerp toe te lichten.

Vanaf 1939 tot 1949 ging de bevolking in de lagere scholen bestendig achteruit.

In 1952 bereikte deze vermindering 175.000 leerlingen tegenover het jaar 1939 of 17,5 t. h. Het aantal betrekkingen daalde niet evenredig. Op dit ogenblik zijn er werkelijk ruim 1.000 onderwijzers te veel.

Het geboortecijfer vertoont echter sedert 1946 een merkelijke stijging met het gevolg dat vanaf 1958 de schoolbevolking ongeveer dezelfde zal zijn als in 1939. De daaropvolgende jaren zouden nochtans een stilstand, zo niet een achteruitgang kunnen meebrengen.

De aangroei tot in 1958 zou de oprichting van verschillende duizenden betrekkingen kunnen vergen. Van de huidige gunstige omstandigheden wenst de heer Minister gebruik te maken om ongeveer 600 onderwijzers, die thans boventallig zijn, in de nieuw op te richten scholen op te nemen.

Aan de gemeentelijke onderwijzers, aan wier betrekking, wegens plaatsafschaffing, een einde wordt gemaakt, wordt de uitbetaling van een wachtgeld gewaarborgd. Gedurende twee jaren zal dit wachtgeld gelijk staan met de activiteitswedde om vervolgens te verminderen in verhouding tot bepaalde factoren, die verschillen naar gelang de burgerlijke stand en de anciënniteit van de leerkrachten.

Le Ministre répond que le commissaire n'est pas suffisamment renseigné pour soutenir cette thèse. En effet, le personnel des écoles primaires libres jouit d'une nomination qui lui est accordée en vertu des dispositions contractuelles par les autorités religieuses qui créent, dirigent et entretiennent l'école.

La mise en disponibilité sera d'ailleurs prononcée par l'autorité qui accorde la nomination. Le Ministre de l'Instruction Publique n'est autorisé par le projet de loi qu'à agréer cette mise en disponibilité et à accorder à celui qui en bénéficierait le traitement correspondant.

La loi ne prévoit d'ailleurs pas que le Ministre est tenu d'accorder cette disponibilité. Il lui est loisible, en vertu du projet qui nous est soumis, de ne pas agréer la mise en disponibilité prononcée par l'autorité scolaire libre. Le problème est le même dans les écoles communales; la mise en disponibilité décidée par les autorités communales, peut être admise ou refusée par le Ministre.

De tout temps, le Département de l'Instruction Publique a tenu compte, pour la situation du personnel enseignant des écoles primaires libres, des nominations définitives accordées par les autorités scolaires. Il n'a jamais, jusqu'à présent, retiré les subsides à un agent nommé à titre définitif par la direction d'une école libre.

Ensuite, le Ministre exprime le désir de justifier brièvement le projet de loi.

De 1939 à 1949, la population des écoles primaires a décroît constamment.

Par rapport à 1939, cette diminution atteignait en 1952 175.000 élèves, soit 17,5 %. Le nombre des emplois n'avait pas diminué dans la même proportion. Actuellement, il y a au moins 1 millier d'instituteurs en surnombre.

La courbe des naissances accuse cependant, depuis 1946, un remarquable redressement, à tel point que le chiffre de la population scolaire sera, en 1958, à peu près égal à celui de 1939. Mais tout fait prévoir que l'on se retrouvera par la suite dans une période de stagnation, sinon de régression de la population scolaire.

L'augmentation de la population jusqu'en 1958 pourrait entraîner la création de milliers d'emplois nouveaux. Le Ministre estime devoir profiter des circonstances particulièrement favorables en ce moment pour transférer dans les emplois nouveaux à créer, les 600 instituteurs actuellement en surnombre.

En ce qui concerne les instituteurs communaux dont l'emploi doit être supprimé, le paiement d'un traitement d'attente leur est garanti. Pendant deux ans, ce traitement d'attente sera égal au traitement d'activité, mais il sera réduit progressivement en tenant compte d'un certain nombre de facteurs, variant selon l'état civil et l'ancienneté de l'agent.

Een gelijkaardig systeem bestaat echter niet voor het personeel van de aangenomen en aanneembare scholen. De onderwijzers in dienst in deze scholen zouden van elk inkomen en van elke steun beroofd zijn indien zij geen nieuwe betrekking vinden.

Het doel van onderhavig wetsontwerp is dan ook dezelfde waarborgen toe te kennen aan deze laatste leerkrachten als aan de gemeentelijke onderwijzers.

De terbeschikkingstelling, waarvan de lasten geheel of gedeeltelijk door de Staat zullen moeten gedragen worden, zal echter alleen toepasselijk zijn op de onderwijzers die, niettegenstaande alle mogelijke inspanning, geen andere betrekking kunnen vinden.

De Minister zal kunnen beslissen de voorgenomen afschaffingsmaatregelen tijdelijk niet ten uitvoer te leggen, aangezien het van belang is dat onderwijzers die een wachtgeld genieten, gelijk aan de activiteitswedde, in dienst zouden blijven.

Het tijdelijk behoud, waarvan de duur overigens beperkt zal zijn tot het schooljaar 1953-1954, van subsidies voor niet gerechtvaardigde plaatsen, mag nochtans geen nadeel meebrengen voor de Schatkist in geval de onderwijzer, die tijdelijk in functie behouden blijft, later toch in beschikbaarheid zou moeten gesteld worden.

Het jaar, gedurende hetwelk de onderwijzer in dienst behouden blijft, zal dus moeten meegeteld worden in de periode van twee jaar waarna het wachtgeld moet verminderd worden volgens artikel 4 van het koninklijk besluit van 18 Juli 1933.

Het wetsontwerp telt zes artikelen. De artikelen 1, 2, 5 en 6 moeten de uitvoering van de voorgenomen maatregelen mogelijk maken. Tevens was het ook wenselijk van deze gelegenheid gebruik te maken om een wijziging in het stelsel van inbeschikbaarheidstelling van het onderwijzend personeel door te voeren ten einde in een leemte in de bestaande reglementering te voorzien.

Aangezien geen tekst voorhanden is waarbij zulks formeel voorzien wordt, mogen de perioden van inbeschikbaarheidstelling bij ambtsontheffing in het belang van de dienst of wegens opdracht, niet in aanmerking genomen worden voor de berekening van de periodieke weddeverhogingen van het personeel dat, na zich in één van beide administratieve toestanden te hebben bevonden, zijn dienst herneemt. Krachtens artikel 20 van het koninklijk besluit van 18 Juli 1933 mogen deze perioden nochtans wel meegeteld worden bij de berekening van het pensioen.

Door de artikelen 3 en 4 worden aan de artikelen 5 en 7 van hogervermeld besluit de nodige bepalingen toegevoegd.

De artikelen 1, 2, 3, 4, 5 en 6 worden zonder bespreking aanvaard met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het gehele wetsontwerp wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Il n'existe pas de régime semblable en faveur du personnel des écoles adoptées et adoptables. Les instituteurs attachés à cet enseignement se trouveraient donc privés de toute ressource s'ils ne réussissaient pas à se replacer dans d'autres écoles.

Le présent projet de loi a donc pour but d'accorder à ces derniers agents des garanties analogues à celles dont jouissent déjà les instituteurs communaux.

Cette mise en disponibilité, dont tout ou partie de charges seront supportées par l'Etat, ne sera cependant appliquée qu'aux seuls agents qui, malgré un effort général, n'auraient pu être remplacés dans un autre emploi.

Le Ministre pourra décider de ne pas mettre temporairement à exécution les mesures de suppression primitivement envisagées; il y a en effet intérêt à ne pas laisser inemployés des agents qui bénéficient d'un traitement d'attente égal au traitement d'activité.

Le maintien temporaire des subventions, limité du reste à l'année scolaire 1953-1954, à des postes non justifiés, ne devrait cependant pas porter préjudice au Trésor dans le cas où l'agent qui continue temporairement ses fonctions devrait dans la suite être remplacé en disponibilité.

L'année de réaffectation sera donc comptée dans la période de deux années préalable à la réduction du traitement d'attente visé à l'article 4 de l'arrêté royal du 18 juillet 1933.

Le projet de loi comporte six articles. Les articles 1, 2, 5 et 6 doivent permettre l'exécution des mesures prévues ci-dessus. D'autre part, il a paru désirable de saisir l'occasion d'une modification du régime de disponibilité du personnel enseignant pour combler une lacune de la réglementation existante.

Par suite de l'absence de texte disposant formellement ainsi, les périodes de disponibilité par retrait d'emploi dans l'intérêt du service et pour cause de mission ne peuvent être valorisées pour le calcul des augmentations périodiques de traitement du personnel appelé à reprendre son service après s'être trouvé dans l'une de ces positions administratives. Ces périodes sont cependant comptées, en vertu de l'article 20 de l'arrêté royal du 18 juillet 1933, pour le calcul de la pension de retraite.

Les articles 3 et 4 tendent à apporter aux articles 5 et 7 de l'arrêté susdit les additions nécessaires.

Les articles 1, 2, 3, 4, 5 et 6 sont admis sans discussion par 8 voix et 3 abstentions.

L'ensemble du projet de loi est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

Een Commissaris motiveert deze onthouding als volgt :

1° De onderwijzers(essen) die de voorwaarden vervullen om toegelaten te worden tot het pensioen (30 jaar dienst en 50 jaar oud) zullen gepensionneerd worden op basis van 32/50 (30 jaren dienst en 2 jaren ter beschikkingstelling).

Dit pensioen zal berekend worden op de barema's van 1948, wat onrechtvaardig is, daar deze oplossingen hen erg treffen zal in hun materiële toestand.

2° De willekeur waarmee (zowel van links als van rechts) de leerkrachten welke ter beschikking dienen gesteld zullen uitgekozen worden.

3° Het ontwerp werd niet voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Vraag : Volgende vraag werd door een commissaris aan de heer Minister van Openbaar Onderwijs gesteld :

Mag ik U verzoeken mij enkele nadere inlichtingen te doen geworden betreffende het aantal onderwijzersambten, met afschaffing bedreigd bij het begin van het nieuwe schooljaar 1953 ?

Is het mogelijk mij de omstandige lijst van deze ambten toe te zenden ?

Antwoord : Ziehier de juiste cijfers van de ambten die met afschaffing bedreigd zijn. Deze cijfers zijn een maximum. Het is mogelijk dat zij binnen kort een vermindering zullen ondergaan, maar het is bepaald zeker dat zij niet zullen verhoogd worden.

1° Wallonië en de Brusselse omgeving met Frans als voertaal : 348, onderverdeeld in : 212 gemeentelijke en 136 vrije.

2° Vlaamse streek : 293, onderverdeeld in 155 gemeentelijke en 138 vrije.

Hoogstwaarschijnlijk zullen deze cijfers eerlang verminderen aangezien de Minister de beslissing heeft getroffen, voor volgend jaar de bedreigde toelagen te verstrekken aan de gemeentescholen van plaatsen waar de middelbare school van de Staat oorzaak is van de vermindering der leerlingen.

Men moet insgelijks rekening houden met het feit dat in de scholen waar ambten bedreigd zijn er reeds 67 leerkrachten onmiddellijk hun op pensioenstelling hebben aangevraagd en dat daarenboven een zeker aantal onderwijzers en onderwijzeressen die 60 jaren oud zijn en 15 jaren dienst tellen verplicht zullen op pensioen gesteld worden.

Deze verschillende maatregelen zullen tot gevolg hebben dat het aantal werkelijk bedreigde ambten tot ongeveer 500 wordt teruggebracht.

Het is mij zo goed als onmogelijk, voor het ogenblik, U de omstandige lijst van de bedreigde ambten te doen geworden, om reden van de wijzigingen die er worden aangebracht ten gevolge van hoger vermelde oorzaken.

Niettemin ligt de lijst, zoals zij werd opgemaakt, in één enkel exemplaar ter inzage op het Kabinet.

Un commissaire justifie cette abstention comme suit :

1° Les instituteurs (institutrices) qui remplissent les conditions (30 ans de service et 50 ans d'âge) pour être admis à la pension seront pensionnés, sur la base de 32/50 (30 ans de service + 2 ans de disponibilité).

Cette pension sera calculée sur les barèmes de 1948, ce qui est injuste, car cette solution les touchera cruellement au point de vue matériel.

2° L'arbitraire qui présidera — tant à gauche qu'à droite — à la désignation des agents qui doivent être mis en disponibilité.

3° Ce projet n'a pas été soumis à l'avis du Conseil d'Etat.

Question : Un commissaire a posé à M. le Ministre de l'Instruction Publique, la question suivante :

Puis-je vous demander de bien vouloir me fournir quelques précisions au sujet des emplois d'instituteurs menacés de suppression pour la rentrée scolaire de 1953 ?

Est-il possible de me faire parvenir la liste détaillée des emplois en cause ?

Réponse : Voici les chiffres précis des emplois menacés de suppression. Ces chiffres sont un maximum. Il se pourrait que, sous peu, ils subissent une diminution, mais il est absolument certain qu'ils ne seront pas dépassés.

1° Région wallonne et agglomération bruxelloise d'expression française : 348, répartis en : 212 communaux et 135 libres.

2° Région flamande : 293, répartis en : 155 communaux et 138 libres.

Il est fort probable que, sous peu, ces chiffres seront réduits puisque le Ministre a pris l'engagement de rétablir, pour l'an prochain, des subventions menacées dans des écoles communales d'une localité où la diminution des élèves résulte de l'existence d'une école moyenne de l'Etat.

Il faut tenir également compte du fait que, parmi les écoles où il y a des emplois menacés, 67 agents ont demandé spontanément leur pension, et qu'en outre, un certain nombre d'instituteurs et d'institutrices âgés de 60 ans et ayant 15 ans de service, seront pensionnés d'office.

Ces diverses opérations auront pour résultat de ramener le nombre d'emplois réellement menacés à environ 500.

Il m'est presque impossible, pour l'instant, de vous faire parvenir la liste détaillée des emplois en cause, étant donné les changements qui y seront apportés pour les raisons citées plus haut.

Toutefois, la liste telle qu'elle est établie existe en un exemplaire au Cabinet où elle peut être consultée.

Volledigheidshalve wensen wij hier nog de tekst te laten volgen die door het Ministerie van Openbaar Onderwijs bekend gemaakt werd betreffende het vraagstuk van de boventallige onderwijzers :

Tijdens een audiëntie bij de Minister van Openbaar Onderwijs op Woensdag 23 Juli, heeft deze laatste tegenover de vertegenwoordigers van een syndicale organisatie zich akkoord verklaard betreffend onderstaande beginselen en modaliteiten :

1. Daar waar, in September aanstaande en gedurende de volgende jaren, dank zij de aangroei van de schoolbevolking, duizenden nieuwe onderwijzers- en onderwijzeressenbetrekkingen worden opgericht, gebiedt het hoger belang deze gelegenheid te baat te nemen om aan de onderwijzers wier betrekking niet meer verantwoord is, een overplaatsing in bevolkte klassen te verzekeren.

Vroeger reeds heeft de Minister van Openbaar Onderwijs verscheidene verzachtingen van deze maatregel aangekondigd :

a) De enige gemeenteschool en, in sommige gevallen, wijksschool in een kleine gemeente of afgelegen gehucht, welke ook haar bevolking weze, wordt niet afgeschaft;

b) Ten einde de vrije keuze van het gezinshoofd tussen de openbare en vrije school te waarborgen, wordt de laatste klas van een vrije school in dezelfde omstandigheden behouden.

c) De ambten worden behouden in de scholen waar de vooruitzichten op het gebied der schoolbevolking op grond van de geboorteaangroei met grote waarschijnlijkheid uitwijzen dat over een vrij korte tijd (2 à 3 jaar) die ambten opnieuw verantwoord zullen zijn;

d) De Minister behoudt zich het recht voor in gans bijzondere gevallen, rekening te houden met de sociale, familiale of persoonlijke toestanden, alsmede met de vaderlandse verdiensten van sommige meesters wier betrekking bedreigd is.

Benevens deze modaliteiten zal de Minister de afschaffingsbeslissingen intrekken in de gemeenten, waar een voorbereidende afdeling van de Rijks-middelbare school bestaat en wanneer het gemiddeld aantal leerlingen per onderwijzer in genoemde afdeling geringer is dan in de lagere school die door de afschaffingsbeslissing werd getroffen.

2. Vanaf het in voege treden van de wet op de terbeschikkingstelling bij plaatsafschaffing ten gunste van het personeel van het vrij lager onderwijs, (waarvan het ontwerp thans bij het Parlement aanhangig is), worden de boventallige onderwijzers die niet konden herplaatst worden, ter beschikking gesteld.

3. De Minister staat er borg voor dat tot aan de terbeschikkingstelling der boventallige onderwijzers, zij die ondanks hun inspanningen er niet zouden in geslaagd zijn hun herplaatsing in nieuwe betrekkingen te bekomen, in dienst mogen blijven en hun salaris verder ontvangen.

Par souci d'objectivité, nous souhaitons reproduire ici le texte qui a été publié par le Ministère de l'Instruction Publique au sujet de la question des instituteurs en surnombre.

Lors d'une entrevue qui a eu lieu le mercredi 23 juillet entre le Ministre de l'Instruction Publique et les dirigeants d'une organisation syndicale d'instituteurs, celui-ci s'est déclaré d'accord sur les principes et les modalités suivantes :

1. Alors qu'en septembre et au cours des années qui suivront, grâce à l'accroissement de la population scolaire, plusieurs milliers de nouveaux emplois d'instituteur et d'institutrice seront créés, il est nécessaire, dans l'intérêt supérieur de la nation, de saisir cette occasion unique pour assurer aux instituteurs dont l'emploi n'est plus justifié, leur remplacement dans des classes peuplées.

Déjà précédemment, M. le Ministre de l'Instruction publique a annoncé divers assouplissements à cette mesure :

a) Il n'y aura pas de suppression de l'école communale unique et, dans certaines conditions, de l'école sectionnaire à classe unique des petites communes ou hameaux isolés, quelle que soit leur population scolaire;

b) Afin de maintenir le libre choix du père de famille entre l'école publique et l'école libre, la dernière classe d'une école libre sera maintenue dans les mêmes conditions;

c) Les emplois seront maintenus dans les écoles où les prévisions de population scolaire fondées sur l'accroissement de la natalité donnent une quasi-certitude de voir ces emplois à nouveau justifiés dans un délai relativement court (2 ou 3 ans);

d) Le Ministre se réserve le droit d'apprécier dans des cas tout à fait particuliers, les conditions sociales, familiales, personnelles ou les mérites patriotiques de certains maîtres dont l'emploi est menacé.

Outre ces modalités, le Ministre admet de reporter les décisions de suppression d'emploi dans les communes où il existe une section préparatoire de l'enseignement moyen de l'Etat, lorsque la moyenne des élèves par instituteur dans ladite section est moins élevée que dans l'école primaire où la décision de suppression a été prise.

2. A partir de la mise en vigueur de la loi soumise actuellement au Parlement sur la disponibilité par suppression d'emploi en faveur du personnel de l'enseignement primaire libre, les instituteurs en surnombre qui n'auraient pu être remplacés, seront mis en disponibilité.

3. Le Ministre garantit que jusqu'à la mise en disponibilité des instituteurs en surnombre qui, malgré leurs efforts, n'auraient pas réussi à se reclasser dans des emplois nouveaux, ceux-ci pourront rester en fonctions et continuer à être rétribués.

4. Het is wenselijk dat het wetsontwerp op de terbeschikkingstelling bij ambtsafschaffing van onderwijzers van het vrij lager onderwijs in het Parlement, in openbare zitting, even gunstig zou worden onthaald als dit het geval is geweest in de Senaatscommissie van Openbaar Onderwijs.

5. Op het ogenblik waarop dit wetsontwerp op de terbeschikkingstelling goedgekeurd wordt, zullen de voorbereidende afdelingen van het openbaar en priv  onderwijs enerzijds, en van het openbaar en privé lager onderwijs anderzijds, in evenwicht worden gebracht.

6. De beroepsorganisaties zullen in de mate van het mogelijke medewerken aan de herplaatsing van de onderwijzers wier betrekking wordt afgeschaft.

Wij menen dat er sedert de vergadering van onze Commissie een aantal nieuwe aspecten naar voor getreden zijn en dit ingevolge het akkoord van de heer Minister met de syndicaten.

Er is vooreerst een fundamentele tegenstrijdigheid tussen de wet die de duur van de disponibiliteit bepaalt en de inhoud van het aangehaalde akkoord.

Verder is er het vraagstuk van de bevolkingsminima en de daarmee gepaard gaande boventalligheid :

1° *Bevolkingsminima* : Hoeveel boventallige onderwijzers zullen er zijn na de bepaling van de *nieuwe* bevolkingsminima ?

2° *Boventalligheid* : a) Welk is het aantal boventalligen op grond van de huidige cijfers ?

b) Welk is het aantal boventalligen met gelijke bevolkingsminima voor gans het lager onderwijs, de voorbereidende afdelingen inbegrepen ?

Thans heeft de heer Minister de uitvoering van zijn inzichten verdaagd tot na de goedkeuring van de wet. De onderwijzer heeft volgens de besluitwet van 18 Juli 1933, artikel 4, recht op twee jaren terbeschikkingstelling. Deze wordt echter slechts effectief vanaf het van kracht worden van de wet.

Hieruit zouden wij moeten besluiten dat de onderwijzers die bij de aanvang van het schooljaar 1953-1954 reeds boventallig zijn, in dienst gehouden worden op basis van artikel 11 van het koninklijke besluiten van 29 en 31 December 1928.

Wij meenden deze punten aan de welwillende aandacht van de heer Minister te moeten onderwerpen.

Betreffend het aantal nieuwe aspecten ingevolge het akkoord van de heer Minister met de syndicaten vragen meerdere commissarissen nadere toelichting.

4. Il convient que le projet de loi sur la mise en disponibilité par suppression d'emploi des instituteurs de l'enseignement primaire libre soit accueilli au Parlement en séance publique aussi favorablement qu'il l'a été en Commission de l'Instruction Publique du Sénat.

5. Au moment du vote de ce projet de loi sur la mise en disponibilité, les minima de population scolaire dans les sections préparatoires de l'enseignement public et privé, d'une part, et de l'enseignement primaire public et privé, d'autre part, seront harmonisés.

6. Il convient que les organisations professionnelles collaborent, dans la mesure de leur pouvoir, au remplacement des instituteurs dont les emplois sont supprimés.

Nous pensons que, depuis la réunion précédente de notre Commission, un certain nombre d'aspects nouveaux de cette question ont été mis en évidence, et ce par suite de l'accord conclu entre M. le Ministre et les syndicats.

En premier lieu, il y a une contradiction fondamentale entre la loi qui fixe la durée de la mise en disponibilité et le contenu de l'accord repris ci-dessus.

En outre, le problème des minima de population scolaire a été rattaché à celui des instituteurs en surnombre :

1° *Minima de population* : Combien d'instituteurs en surnombre y aura-t-il encore après la fixation des *nouveaux* minima de population ?

2° *Instituteurs en surnombre* : a) Quel est le nombre des instituteurs en surnombre, sur la base des chiffres actuels ?

b) Quel est le nombre total des instituteurs en surnombre, avec des minima de population semblables pour l'ensemble de l'enseignement primaire, les sections préparatoires incluses ?

Cependant, le Ministre a ajourné l'exécution de ces mesures jusqu'au vote de la loi. Aux termes de l'arrêté royal du 18 juillet 1933, article 4, l'instituteur a droit à deux ans de disponibilité avec traitement d'attente égal au traitement d'activité. Toutefois, la mise en disponibilité ne prendra cours qu'à partir du vote de la loi.

Il faudrait en conclure que les instituteurs qui, au début de l'année scolaire 1953-1954, étaient déjà en surnombre, sont maintenus en fonctions conformément à l'article 11 des arrêtés royaux des 29 et 31 décembre 1928.

Nous avons cru devoir soumettre ces points à la bienveillante attention de M. le Ministre.

Plusieurs commissaires demandent des explications au sujet des aspects nouveaux que présente le problème à la suite de l'accord intervenu entre M. le Ministre et les syndicats.

De heer Minister zal die kwestie onderzoeken met de bevoegde diensten. In verband hiermede zal hij, indien zulks nodig mocht blijken, een amendement indienen op artikel 6 betreffende de overgangsbepaling ten einde de leerkrachten van de openbare en de vrije scholen op voet van gelijkheid te behandelen.

Het verslag wordt met algemene stemmen aangenomen.

De Verslaggever,
E. LEYSEN.

De Voorzitter,
A. BOUWERAERTS.

M. le Ministre examinera la question avec les services compétents et il déposera au besoin un amendement à l'article 6 concernant la mesure transitoire, de façon à traiter sur un pied d'égalité le personnel enseignant des écoles publiques et celui des écoles libres.

Le rapport a été adopté à l'unanimité des voix.

Le Rapporteur,
E. LEYSEN.

Le Président,
A. BOUWERAERTS.